

Opdrachtgever

UWV

Opdrachtnemer

UWV / Carla van Deursen ; Jos van Loo

Onderzoek

KM 10/06: Analyse stijging WIA-
instroom I

Startdatum – 28 februari 2010

Einddatum – 28 februari 2010

Categorie

Kenmerken van klanten

Analyse stijging WIA-instroom I

Conclusie

De WIA is ruim vier jaar (29 december 2005) geleden van kracht geworden. Sinds de invoering worden elk jaar meer WIA-claimbeslissingen genomen en wordt het toekenningspercentage hoger. Beide trends zorgen ervoor dat aantal nieuwe WIA-toekenningen elk jaar groter wordt. Dit heeft het Kenniscentrum beschreven in UKV 2010-I. Deze bevindingen vormen aanleiding voor voorliggende verkennende analyse naar de achtergrond van de stijging. Onze bevindingen zijn daarbij als volgt: 1) de statistieken die voor ramingen worden gebruikt, zijn niet bruikbaar voor het inhoudelijk interpreteren van trends in het aantal aanvragen en aandeel afwijzingen, noch kunnen hier toekenningspercentages uit worden herleid. 2) De stijging van het aantal WIA-toekenningen wordt deels veroorzaakt door groei van het aantal verzekerden, vooral in de sectoren gezondheidszorg en de uitzendbranche. Binnen de gezondheidszorg is ook sprake van een sterke relatieve groei: hier stijgt ook het aantal toekenningen per 10.000 werknemers sterk. Binnen de uitzendbranche is dit niet het geval. Daarnaast groeit de relatieve instroom in een aantal andere sectoren licht, in een aantal andere blijft die stabiel. 3) Drie typen factoren verklaren naar ruwe schatting 80% van stijging van het toekenningspercentage: 1) groei van de groep die na eerste afwijzing alsnog de WIA instroomt, 2) de vergrijzing en 3) verschuivingen binnen de claimbeoordeling: meer FML-bepkeringen en meer urenbeperkingen. Bron: Kennismemo

Link naar bestand

<http://www.onderzoekwerkeninkomen.nl/rapporten/yavd61u>

Aan

Datum
18 februari 2010
Van
Carla van Deursen
carla.vandeursen@uwv.nl

Jos van Loo
jos.vanloo@uwv.nl

Pagina
1 van 12

Onderwerp

Analyse stijging WIA-instroom I

Puntsgewijze samenvatting van de belangrijkste signalen

De WIA is ruim vier jaar (29 december 2005) geleden van kracht geworden. Sinds de invoering worden elk jaar meer WIA-claimbeslissingen genomen en wordt het toekenningspercentage hoger. Beide trends zorgen ervoor dat aantal nieuwe WIA-toekenningen elk jaar groter wordt. Dit heeft het Kenniscentrum beschreven in UKV 2010-I. Deze bevindingen vormen aanleiding voor voorliggende verkennende analyse naar de achtergrond van de stijging. Onze bevindingen zijn daarbij als volgt:

- de statistieken die voor ramingen worden gebruikt, zijn niet bruikbaar voor het inhoudelijk interpreteren van trends in het aantal aanvragen en aandeel afwijzingen, noch kunnen hier toekenningspercentages uit worden herleid.*
- De stijging van het aantal WIA-toekenningen wordt deels veroorzaakt door groei van het aantal verzekerden, vooral in de sectoren gezondheidszorg en de uitzendbranche. Binnen de gezondheidszorg is ook sprake van een sterke relatieve groei: hier stijgt ook het aantal toekenningen per 10.000 werknemers sterk. Binnen de uitzendbranche is dit niet het geval. Daarnaast groeit de relatieve instroom in een aantal andere sectoren licht, in een aantal andere blijft die stabiel.*
- Drie typen factoren verklaren naar ruwe schatting 80% van stijging van het toekenningspercentage: 1) groei van de groep die na eerste afwijzing alsnog de WIA instroomt, 2) de vergrijzing en 3) verschuivingen binnen de claimbeoordeling: meer FML-bepkeringen en meer urenbepkeringen.*

1. Inleiding

De WIA is ruim vier jaar (29 december 2005) geleden van kracht geworden. Sinds de invoering worden elk jaar meer WIA-claimbeslissingen genomen en wordt het afwijzingspercentage lager. Beide trends zorgen ervoor dat aantal nieuwe WIA-instromers elk jaar groter wordt. Kenniscentrum beschreef dit in UKV 2010-I. In dit kennismemo geven we een eerste analyse van de achtergronden van deze stijging.

In hoofdstuk 2 constateren we dat de statistieken die voor ramingen worden gebruikt, minder geschikt zijn voor het inhoudelijk interpreteren van trends in het aantal aanvragen en aandeel afwijzingen. Voor dit laatste zijn analyses nodig op gegevens over de claimbeslissin-

gen zelf. Wij baseren onze analyse daarom op de eerste claimbeslissingen en laten hiermee (in tegenstelling tot de ramingenstatistiek) voorschotten en heropeningen buiten beschouwing.

In hoofdstuk 3 van dit memo zetten we de belangrijkste oorzaken van de stijging van het aantal aanvragen op een rij.

In hoofdstuk 4 laten we dat er drie typen factoren zijn, die samen naar ruwe schatting 80% van daling van het afwijzingspercentage veroorzaken: 1) groei van de groep die na eerste afwijzing alsnog de WIA instroomt, 2) de vergrijzing en 3) verschuivingen binnen de claimbeoordeling.

2. WIA-instroom: administratief en inhoudelijk

WIA-beslissingenstatistiek

Voor het interpreteren van de ontwikkelingen is het nodig goed te beseffen over welke klantgroep precies het afwijzingspercentage berekend is. Voor de analyse van de stijging van de aanvragen en de daling van het afwijzingspercentage gebruiken we het basisbestand met alle WIA-beslissingen tot en met december 2009. Dit betreft 153.812 WIA-beslissingen¹. In kader 1 zijn de definities van deze groep en de relevante subgroepen gegeven. Het betreft kortweg alle WIA-aanvragen die op reguliere wijze zijn afgehandeld met een beslissing. Eén persoon kan in de loop van de tijd meerdere WIA-beslissingen krijgen. Voorschotten en heropeningen vallen *niet* onder deze WIA-beslissingen. Om technische en inhoudelijke redenen kunnen we niet al onze analyses van de afwijzingskans op de totaalgroep van 153.812 beslissingen uitvoeren. We zullen daarom steeds aangeven welke subgroep het betreft.

---

¹ Na ontdebelling van circa 250 identieke records.

Kader 1. Begripsomschrijving van de in dit memo gehanteerde groepsaanduidingen**Aanvragers**

Klanten voor wie een WIA-aanvraag op reguliere wijze is afgehandeld. Ingetrokken aanvragen vallen hierbuiten.

WIA-beslissing

Een beslissing over een WIA-aanvraag die op reguliere wijze is afgehandeld. Het betreft geen heropeningen of professionele herbeoordelingen. Er zijn grofweg zes typen uitkomsten: IVA, WGA gedeeltelijk, WGA, afwijzing vanwege minder dan 35% arbeidsongeschiktheid, afwijzing om overige redenen (vooral herstel, WVP-aspecten, wetstechnische redenen) en afwijzing aanvraag verkorte wachttijd WIA.

WIA-afwijzing

Afwijzing van de WIA-aanvraag. Hierbij zijn drie hoofdredenen te onderscheiden:

1. minder dan 35% arbeidsongeschikt (naar schatting* 76% van de afwijzingen);
2. afwijzing aanvraag verkorte wachttijd WIA (naar schatting 5%)
3. overige redenen, zoals herstel, WVP-aspecten of andere wettechnische redenen (naar schatting 19%);

WIA-instroom

Toekenning van de WIA-aanvraag. In dat geval heeft de WIA-beslissing één van de volgende drie uitkomsten: IVA (inclusief geringe kans op herstel en verkorte wachttijd), WGA gedeeltelijk of WGA volledig.

Hernieuwde WIA-beslissing

Een nieuwe WIA-beslissing op een latere datum dan een eerder afgegeven WIA-beslissing, voor een zelfde persoon.

In analyses onderscheiden subgroepen

- S1. eerste WIA-beslissingen
- S2. hernieuwde WIA-beslissingen
- S3. WIA-beslissing <35% arbeidsongeschikt, IVA of WGA bij personen zonder hernieuwde WIA-beslissing.
- S4. WIA-beslissing <35% arbeidsongeschikt, IVA of WGA met CBBS-raadpleging bij personen zonder hernieuwde WIA-beslissing.

*De reden dat we ons hierbij op een *schatting* moeten baseren, is dat in het gebruikte analysebestand een deel van de afwijzingsredenen onbekend is.

Afwijzingspercentages ramingenstatistiek

Het gebruikte WIA-beslissingenbestand levert lagere instroomaantallen dan de officiële statistieken en ramingen, deze bevatten namelijk ook voorschotten en heropeningen (zie kader 2). Voor de ramingenstatistieken worden naast de WIA-beslissingen ook voorschotten, toekenningen na bezwaar of beroep en heropeningen geteld. Afwijzingen in de ramingen zijn echter uitsluitend uit de WIA-beslissingen afkomstig. Het aantal heropeningen groeit jaarlijks, en het aantal voorschotten kan fluctueren, zonder dat hier extra afwijzingen tegenover komen te staan. Op deze wijze berekende afwijzingspercentages (die een relatief sterk dalende trend vertonen) hebben daarom geen inhoudelijke betekenis anders dan voor werkvoorraden en productie, en dienen daarom ook niet als zodanig geïnterpreteerd te worden.

Kader 2. WIA-instromers binnen officiële statistieken en ramingen

Bij deze WIA-instroom geteld op basis van eerste WIA-betalingen zijn de volgende vier groepen te onderscheiden:

1. instromers en afwijzingen na eerste claimbeoordeling,
2. instromers en afwijzingen na aanvankelijke afwijzing (via bezwaar of beroep, via artikel 55 of via nieuwe 2 jaars wachttijd).
3. voorschotters (nog geen claimbeslissing, daarom pro forma WGA 80-100),
4. heropeningen (na eerdere beëindiging WIA-uitkering).

Voor de officiële statistieken en ramingen worden instromers uit de groepen 1 en 2 en de groepen 3 (voorschotters) en 4 (heropeningen) geteld. Afwijzingen worden uitsluitend geteld binnen de groepen 1 en 2. Groep 3 (voorschotten) is wisselend van omvang, en was relatief hoog in 2006 (start WIA) en 2009 (terugdraaien WIA-landing). Groepen 2 en 4 nemen nog jaarlijks toe. **Op deze wijze berekende afwijzingspercentages (die een sterk dalende trend vertonen) hebben daarom geen inhoudelijke betekenis, en dienen ook niet als zodanig geïnterpreteerd te worden.**

WIA-beslissingen zoals gedefinieerd in kader 1, betreffen uitsluitend en volledig de groepen 1 en 2.

In tabel 1 is het aantal heropeningen en voorschotten per jaar weergegeven. Te zien is dat in 2009 ruim twee keer zoveel voorschotten verstrekt zijn dan in 2008. Dit is het gevolg van het terugdraaien van de landing van het WIA-klantproces en daarmee eenmalig en tijdelijk. Ruim 40% van deze 'pro forma WGA'ers' ontvangen uiteindelijk een afwijzing op de WIA-aanvraag, de overigen behouden de WIA-uitkering. Dit impliceert dat er in 2009 zo'n 1.200 meer voorschotten zijn toegekend dan in 2008 aan mensen die uiteindelijk afgewezen zullen worden. Dit resulteert dan in de ramingenstatistiek in 1.200 extra beëindigingen.

Tabel 1. Aantal heropeningen en voorschotten, 2006-2009

aantal WIA-aanvragen	2006	2007	2008	2009
heropeningen	67	214	381	569
voorschotten	5.639	2.561	2.658	5.285*

Bron: ramingenstatistiek

*t/m november 2009

3. Oorzaken stijging WIA-aanvragen**Stijging aanvragen verklaart de helft van de stijging van het aantal toekenningen**

In tabel 2 staat de ontwikkeling van het aantal WIA-aanvragen. Tussen 2006 en 2009 is het aantal *aanvragen* met 16% gestegen en het aantal *toekenningen* met 35%. Dit impliceert dat grofweg de helft van de stijging van de WIA-instroom het gevolg is van een stijging van de aanvragen, de andere helft is een gevolg van een daling van het afwijzingspercentage.

Tabel 2. Ontwikkelingen in WIA-aanvragen, -afwijzingen en -toekenningen 2006-2009

	in 2004	in 2005	in 2006	in 2007
werknemers (* 1.000)	6.863	6.833	6.981	7.128
aantal WIA-aanvragen*	2006	2007	2008	2009
toekenningen	17.949	20.600	22.896	24.307
afwijzingen	17.271	16.619	16.910	16.668
totaal	35.220	37.219	39.806	40.975
aandeel afwijzingen	49,0%	44,7%	42,5%	40,7%
aantal WIA-aanvragen t.o.v. 2006	2006	2007	2008	2009
toekenningen	-	+15%	+28%	+35%
afwijzingen	-	-4%	-2%	-3%
totaal	-	+6%	+13%	+16%
aantal aanvragen per 10.000 werknemers	2006	2007	2008	2009
toekenningen	27,5	31,0	33,9	35,8
afwijzingen	23,8	23,5	23,1	21,7
totaal	51,3	54,5	57,0	57,5
aantal per 10.000 werknemers tov 2006	2006	2007	2008	2009
toekenningen	-	+15%	+25%	+30%
afwijzingen	-	-3%	-4%	-7%
totaal	-	+6%	+11%	+12%

*Berekend over totaal aantal claimbeslissingen, zoals omschreven in kader 1.

Op de ontwikkeling van het afwijzingspercentage gaan we in hoofdstuk 4 verder in. De stijging in het aantal aanvragen is voor een kwart het gevolg van de groei van het aantal werknemers. Kijken we namelijk naar het aantal aanvragen per 10.000 verzekerde werknemers dan zien we dat de stijging hier minder groot is: niet 16%, maar 12%. Zoals we aangaven in H4.1 van UKV 2010-I is ongeveer een kwart van de stijging van het *instroomrisico* (toekenningen per 10.000 werknemers) het gevolg van vergrijzing, ontgroening en toename aandeel oudere vrouwen. We zijn niet nagegaan in hoeverre de demografische ontwikkelingen bij de aanvragen een rol spelen. Vooralsnog gaan we ervan ook de stijging van het 'aanvraagrisico' voor een kwart hierdoor verklaard wordt.

Stijging aanvragen groot in sector gezondheid en uitzendbranche

De sectorale ontwikkeling laat zien dat de grootste stijging van het aantal WIA-aanvragen zich manifesteert bij de sectoren uitzendbedrijven en gezondheid (tabel 3). In enkele sectoren, waaronder industrie en bouw, is het aantal aanvragen zelfs gedaald. Bij de sector uitzendbedrijven is de toename van het aantal aanvragen nagenoeg geheel toe te schrijven aan de groei binnen deze sector gedurende de periode 2004 t/m 2007: het aantal aanvragen en toekenningen per 10.000 werknemers is daar nauwelijks toegenomen (tabel 4). Bij de sector gezondheid zien we een ander plaatje, daar is het aantal aanvragen per 10.000 werknemers wel toegenomen. Dit duidt op een toename van het langdurige verzuim bij de sector gezondheid. Uit verzuimcijfers voor de sector blijkt inderdaad dat het langdurige verzuim (verzuim in tweede ziektejaar) is gestegen. Het gemiddelde verzuimpercentage (dus eerste en tweede ziektejaar samen) is overigens gelijk gebleven. De toename van het verzuim is *niet* te ver-

klaren uit een verslechtering van de arbeidsomstandigheden: volgens de NEA zijn deze stabiel gebleven in die periode.

Tabel 3. Ontwikkeling WIA-aanvragen naar bedrijfstak

bedrijfstak	2006	2007	2008	2009	2009 tov 2006
A. Landbouw, Visserij, Voeding	1.836	1.813	1.881	1.719	-6%
B. Bouw en Hout	1.999	1.985	1.903	1.912	-4%
C. Industrie sec	4.375	4.378	4.464	4.276	-2%
D. Winkelbedrijf en groothandel	5.137	5.222	5.612	5.355	+4%
E. Transport	2.207	2.221	2.442	2.534	+15%
F. (Financiële) dienstverlening	3.401	3.563	3.798	4.098	+20%
G. Uitzendbedrijven	3.376	3.929	4.466	4.830	+43%
H. Gezondheid	4.929	5.386	6.161	6.769	+37%
I. Overheid onderwijs	1.410	1.477	1.701	1.775	+26%
J. Overheid overig	1.979	1.828	1.938	2.183	+10%
K. Overig bedrijf en beroep	4.653	5.445	5.463	5.565	+20%
gemiddelde stijging	-	+6%	+13%	+16%	+16%

Berekend over totaal aantal claimbeslissingen, zoals omschreven in kader 1.

In tabel 4 is te zien dat behalve in de gezondheidsector ook in een aantal andere sectoren het aantal aanvragen per 10.000 werknemers stijgt. Waarom dit zo is, weten we niet. Het gemiddelde verzuimpercentage in Nederland is volgens het CBS stabiel over de periode 2004-2008. Het CBS maakt echter geen onderscheid tussen verzuim in het 1^e en in het 2^e ziektejaar. Mogelijk stijgt – net als in de gezondheidszorg – het langdurige verzuim wel. Mogelijke redenen voor de (relatieve) stijging van het aantal aanvragen zijn:

- betere bekendheid met de WIA, waardoor men minder opziet tegen de claimaanvraag en/of de voordelen ervan leert;
- verergering van de klachten/hernieuwde uitval van werknemers die oorspronkelijk afzagen van een WIA-aanvraag;
- toenemende aandacht voor arbeidsparticipatie van mensen met beperkingen en andere zwakke groepen (denk aan WWB, of herbeoordeelde WAO'ers na ontwikkeling nieuwe aandoeningen²), met bijbehorende grotere kans op langdurige uitval.

We beschikken echter op dit moment niet over informatie waarmee deze veronderstellingen onderbouwd kunnen worden. Op basis van de eerste voorlopige cijfers zien we tussen 2008 en 2009³ weinig verschuivingen tussen de werknemers- en vangnetters binnen de claimaanvragen. Zowel in 2008 als 2009 omvat de groep vangnetters 43% van de claimaanvragen. De stijging van het aantal WIA-aanvragen en –toekenningen is bij de vangnetters even groot als bij de werknemers.

² Bij uitval vanwege *oorspronkelijke* klachten/aandoening, valt men terug in de WAO en niet in de WIA.

³ De variabele waarmee in het claimbeschikkingenbestand onderscheid gemaakt wordt tussen vangnetters en werknemers is pas sinds 2008 voldoende betrouwbaar. Door koppeling met het Ziektewetbestand kan wel vanaf 2006 het onderscheid werknemers-vangnetters gemaakt worden. Dit is echter pas in april 2010 mogelijk voor het jaar 2009.

Tabel 4. Ontwikkeling WIA-aanvragen per 10.000 werknemers naar bedrijfstak

bedrijfstak	2006	2007	2008	2009	2009 tov 2006
A. Landbouw, Visserij, Voeding	62	63	67	63	1%
B. Bouw en Hout	70	75	71	71	0%
C. Industrie sec	55	57	58	55	0%
D. Winkelbedrijf en groothandel	48	49	52	48	1%
E. Transport	58	59	64	65	13%
F. (Financiële) dienstverlening	35	37	38	40	13%
G. Uitzendbedrijven	120	124	124	120	0%
H. Gezondheid	44	48	54	59	33%
I. Overheid onderwijs	34	36	39	38	13%
J. Overheid overig	33	32	34	38	13%
K. Overig bedrijf en beroep	71	82	81	82	15%
totaal (ex onbekend)	51,3	54,5	57,0	57,5	12%

Berekend over totaal aantal claimbeslissingen, zoals omschreven in kader 1.

4. Oorzaken daling afwijzingskans

Het afwijzingspercentage van de WIA-aanvragen is gedaald van 49,0% in 2006 tot 40,7% in 2009. De daling met 4,3 procentpunt is het grootst tussen 2006 en 2007. Tussen 2007 en 2009 is de daling veel geleidelijker, namelijk 2,2 procentpunt in 2008 en nog eens 2,2 procentpunt in 2009 (tabel 5).

Tabel 5. Jaarlijks meer hernieuwde beslissingen met bijbehorende lage afwijzingskans

	totaal beslissingen		totaal 1 ^e beslissingen		totaal hernieuwde beslissingen	
		afwijzings%		afwijzings%		afwijzings%
2006	35.220	49,0	34.704	49,3	516	29,7
2007	37.219	44,7	35.740	45,3	1.479	28,9
2008	39.806	42,5	37.262	43,4	2.544	28,5
2009	40.975	40,7	37.587	41,8	3.388	28,2
totaal*	153.812	44,1	145.885	45,0	7.927	28,5
verschil 2007-2009		4,0		3,5		0,6
verschil 2006-2009		8,4		7,5		1,4

Berekend over totaal aantal claimbeslissingen, zoals omschreven in kader 1

*inclusief de 592 WIA-beslissingen in 2005.

Voor de daling van de afwijzingskans tussen 2006 en 2009 hebben we drie typen oorzaken gevonden, die elk een deel verklaren:

1. De groei van de groep die na eerdere afwijzing alsnog de WIA instroomt
2. Demografische veranderingen (vooral leeftijd)
3. Veranderingen in de claimbeoordelingsparameters

Deze drie factoren samen verklaren een groot deel van de daling in de afwijzingskans. Hoeveel precies kunnen we niet exact berekenen, maar we schatten dat dit zo'n 80% van de daling verklaart. Hieronder worden de drie factoren besproken.

1. Groei van de groep die na eerdere afwijzing alsnog in de WIA stroomt

Het aantal hernieuwde claimbeschikkingen neemt jaarlijks toe: van 516 in 2006 tot 3.388 in 2009. Hernieuwde beslissingen kunnen het gevolg zijn van gegrond verklaard bezwaar en beroep, verergering van de aandoening – artikel 55, of zelfs al van een nieuwe reguliere wachttijd⁴. Bij hernieuwde beslissingen is de kans op afwijzing aanzienlijk kleiner dan bij de eerste WIA-beslissing. Hierdoor ontstaat een systematische jaarlijkse daling van het totale afwijzingspercentage. Het verschil in afwijzingspercentage tussen 2006 en 2009 bedraagt 8,4 procentpunt. Zonder de hernieuwde beslissingen zou het verschil 7,5 procentpunt zijn, 10% kleiner dus (tabel 5). Details over de aantallen hernieuwde beslissingen zijn te vinden in de bijlage.

2. Demografische veranderingen bij de WIA-aanvragers (leeftijd en geslacht)

De kans op afwijzing van de WIA-aanvraag daalt met de leeftijd (tabel 6). Binnen leeftijdsgroepen is er weinig verschil tussen mannen en vrouwen, alleen in de hoogste leeftijdsgroepen is de afwijzingskans van vrouwen iets groter dan van mannen. De gemiddelde leeftijd van de aanvragers stijgt, dus ook de afwijzingskans zal afnemen. In tabel 7 is weergegeven hoe de afwijzingspercentages zouden zijn, als de leeftijds- en geslachtsverdeling in 2006, 2008 en 2009 hetzelfde zou zijn als in 2007. Te zien is dat het afwijzingspercentage van 2009 0,8 procentpunt hoger zou liggen bij de leeftijdsopbouw van 2007, dat van 2008 0,4 procentpunt. De leeftijdsverschuiving biedt *geen* verklaring voor het hogere afwijzingspercentage in 2006, toen was de leeftijd namelijk nog ongeveer gelijk aan die van 2007. Onze conclusie is dat een klein deel van de daling van het afwijzingspercentage (0,8 procentpunt) veroorzaakt wordt door de demografische wijziging van de samenstelling van de WIA-aanvragers.

Tabel 6. De afwijzingskans (gemiddelde over 2006-2009) daalt met de leeftijd

	mannen	vrouwen	totaal
15-24 jaar	55,5	55,3	55,3
25-34 jaar	52,3	52,2	52,3
35-44 jaar	50,6	50,5	50,6
45-54 jaar	42,5	44,1	43,4
55-65 jaar	31,4	35,8	33,2
totaal	43,2	46,5	44,9

Berekend over 1^e WIA-beslissingen 2006-2009 (n=145.281) (subgroep S1, kader 1)

Tabel 7. De afwijzingskans 2006-2009, bij leeftijdsopbouw van 2007

	werkelijk afwijzings%	voor leeftijd en geslacht gestandaardiseerd afwijzings%
2006	49,3	49,4
2007 (standaardjaar)	45,3	45,3
2008	43,4	43,8
2009	41,8	42,5

Berekend over 1^e WIA-beslissingen 2006-2009 (n=145.281) (subgroep S1, kader 1)

3. Veranderingen in de claimbeoordelingsparameters

Naast leeftijd en geslacht, bepalen ook de volgende – in onze registraties vastgelegde - factoren de kans op afwijzing: diagnose, opleidingsniveau, maatmanloon, maatmanuren, gbm, de FML-bepalingen en de urenbeperking. Deze factoren zijn niet allemaal stabiel in de peri-

⁴ Dit gaan we nog nader analyseren.

ode 2006-2009: gbm, urenbeperkingen en FML-beperkingen nemen toe, ook binnen leeftijdsgroepen. Vooral tussen 2006 en 2007 is de stijging relatief groot. Ook het opleidingsniveau en het maatmanloon stijgen (dit laatste waarschijnlijk deels als gevolg van reguliere loonstijgingen), maar dit gaat geleidelijk. Het gemiddelde aantal maatmanuren neemt iets af. Binnen de groep *die slechts één claimbeslissing kreeg en voor wie de volledige CBBS-informatie vastgelegd is*, onderzochten we de invloed van deze factoren op het afwijzingspercentage (logistische regressieanalyse). De groep die meer dan één claimbeslissing heeft gehad tussen 2006 en 2009 zit hier niet bij. Verder zijn afwijzingen anders dan vanwege 35-min zijn hier buiten beschouwing gelaten (groep S4, kader 1). Uit de analyse blijkt dat de daling van het afwijzingspercentage voor een belangrijk deel, maar niet geheel, wordt verklaard door genoemde kenmerken. Deze conclusie maken we op twee manieren op uit tabel 8. In de eerste plaats dalen de Odds ratio's voor de jaarverschillen, naarmate er voor meer CBBS-kenmerken gecontroleerd wordt. Met andere woorden: de verschillen tussen de jaren, hebben voor een belangrijk deel te maken met veranderingen in kenmerken van de klanten en in de inschattingen van de arbeidsbeperkingen door de verzekeringsartsen. Daarnaast hebben we op basis van de celspecifieke afwijzingskansen over de vier jaren gemiddeld, berekend wat de verwachte afwijzingskans is gegeven de verdeling van deze kenmerken in het kalenderjaar. We zien dat dan de waargenomen en de verwachte afwijzingskans niet ver uit elkaar liggen. Het verschil is met 1,2 procentpunt het grootst in 2006, gevolgd door 0,8 procentpunt in 2009.

Tabel 8. Odds ratio's afwijzingskans ten opzichte van 2007, na correctie voor claimbeoordelingsindicatoren (n = 79.873)

	Odds ratio's				Nagelkerke R ²
	2006	2007	2008	2009	
zonder correctie	1,13*	1	0,94*	0,89	0,3%
met correctie voor:					
+ leeftijd en geslacht	1,14*	1	0,96*	0,92*	4,9%
+ maatmanloon, diagnose, opl.niveau	1,12*	1	0,96 ns	0,92*	14,9%
+ maatmanuren	1,12*	1	0,96 ns	0,92*	15,4%
+ FML en urenbeperking	1,06*	1	0,97 ns	0,96 ns	53,5%
waargenomen afwijzingspercentage	49,4%	45,2%	43,6%	41,8%	
verwacht afwijzingspercentage	48,2%	45,0%	44,1%	42,6%	
verschil tussen waargenomen en verwacht	1,2%	0,1%	-0,5%	-0,8%	

*significant afwijkend van het gekozen referentiejaar 2007.

Analyse betreft subgroep S4 (kader 1), n = 79.873. Via weging vindt ophoging plaats voor het geschatte aandeel 35-minners binnen de groep van wie de afwijzingsredenen onbekend is.

Gbm: geen benutbare mogelijkheden geen factor van betekenis

In deze analyse kon gbm (geen benutbare mogelijkheden) vanzelfsprekend niet betrokken worden: het is geen CBBS-aspect. De stijging van het gbm is niet groot, binnen subgroep S3 betreft het een stijging van 0,9 procentpunt, die zich concentreert tussen 2006 en 2007. De leeftijdsopbouw kan hier geen factor in zijn, omdat die tussen 2006 en 2007 nog stabiel was. De lichte toename van 'geen benutbare mogelijkheden' zal echter geen invloed van betekenis op het afwijzingspercentage hebben. Onwaarschijnlijk is immers dat het personen betreft die, als ze wel het CBBS zouden doorlopen, een afwijzing zouden krijgen.

Achtergronden van kleine stijging FML en urenbeperkingen nog onduidelijk

We concluderen dat zich bij UWV in toenemende mate mensen met een hogere leeftijd en een hogere opleiding en maatmanloon melden. Ook het aantal urenbeperkingen en overige FML-beperkingen stijgt. Waarom deze laatste twee claimbeoordelingsparameters ook binnen leeftijdsgroepen stijgen, is niet helemaal duidelijk. De toename is relatief groot tussen 2006 en 2007. Ook bij introductie van andere nieuwe wetten, zagen we een vergelijkbare ontwikkeling die mogelijk duidt op een aanloopeffect. Tussen 2007 en 2009 is de toename veel kleiner. Terugkomend op de vraag of sprake is van een verminderde scherppte bij de claimbeoordeling, constateren we in de eerste plaats dat er weliswaar ook na 2007 nog verschuivingen richting meer urenbeperkingen en FML zijn, maar dat deze van geringe omvang zijn. Wel vinden we het belangrijk om de achtergrond van deze ontwikkeling – voor zover dit mogelijk is – te achterhalen.

Bijlage 1

Tabel B1. Het aantal hernieuwde WIA-beslissingen groeit jaarlijks, vaak betreft het WIA-instroom na eerder afwijzing

	jaar meest recente beslissing					
jaar eerste beslissing	2005	2006	2007	2008	2009	totaal
aantal WIA-beslissingen	592	35.220	37.219	39.806	40.975	153.812
aantal hernieuwde beslissingen						
2005	0	20	13	16	24	73
2006		457	808	751	825	2.841
2007			546	1.001	690	2.237
2008				629	1.141	1.770
2009					646	646
totaal	0	477	1.367	2.397	3.326	7.567
WIA-instroom na eerdere afwijzing						
2005	0	14	10	12	13	49
2006		307	596	533	531	1.967
2007			365	752	464	1.581
2008				431	835	1.266
2009					442	442
totaal	0	321	971	1.728	2.285	5.305
ondergrens WIA-instroom na eerdere 35-min*						
2005	0	5	6	8	10	29
2006		176	387	450	466	1.479
2007			222	428	397	1.047
2008				233	506	739
2009					255	255
totaal	0	181	615	1.119	1.634	3.549

* Omdat bij 31% de reden van afwijzing onbekend is, liggen de werkelijke aantallen naar schatting 31% hoger. Omdat deze ophoging mogelijk niet in alle cellen gelijk is, is deze alleen betrouwbaar toe te passen op het totaal: 3.549 wordt dan **4.649**.

Bijlage 2 Twee basisstatistieken en -methoden voor bepaling WIA-instroom

UWV gebruikt twee basisstatistieken voor de bepaling van de WIA-instroom en daarmee twee basismethoden. De eerste methode is gebaseerd op de eerste betaling van de WIA-uitkering, de tweede methode op het resultaat van de claimbeoordeling (de beschikking). Beiden hebben voor- en nadelen.

Methode 1: op basis van de eerste betaling van de WIA-uitkering (ramingenstatistiek)

Deze statistiek is gebaseerd op verrichte betalingen van WIA-uitkeringen. Wanneer een dergelijke betaling voor het eerst plaatsvindt, wordt de betreffende klant in die maand als een nieuwe WIA-instromer geteld. Deze betalingsstatistiek vormt bij UWV de basis voor verantwoordingsinformatie en voor prognoses, zoals die in hoofdstuk 2.

Voordelen: de telling vindt in de regel op het juiste moment plaats, namelijk maximaal 1 maand na het einde van de wachttijd. Statistieken gebaseerd op betalingen zijn relatief nauwkeurig, omdat eventuele registratiefouten snel aan het licht komen en gecorrigeerd worden.

Nadelen: de eerste betalingen omvatten ook de voorschotbetalingen. Een voorschot wordt verstrekt als de WIA-claimbeoordeling niet tijdig is afgerond. In dat geval wordt pro forma gesteld dat de klant 'volledig WGA'er' is en daarmee als WIA-instromer geteld. Bij de definitieve beslissing wordt een deel alsnog afgewezen omdat ze minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn. De WIA-instroom via deze methode wordt daarmee per definitie te hoog geteld.

Methode 2: op basis van het resultaat van de claimbeoordeling (beslissingenstatistiek)

Een claimbeoordeling eindigt met het afgeven van de beschikking. De uitkomst ervan – afwijzing, gedeeltelijk WGA, volledig WGA of IVA - wordt geregistreerd. In tegenstelling tot methode 1, brengt deze registratie ook de afgewezen cliënten volledig in kaart. Deze methode vormt daarom de basis voor het officiële afwijzingspercentage en voor de meeste analyses in hoofdstuk 4 van de UKV.

Voordelen: er is geen sprake van 'vervuiling' als gevolg van voorschotten.

Nadelen: de teldatum is de beschikkingsdatum. Deze ligt vaak 1-3 maanden voor het einde van de wachttijd, maar soms – als de claimbeoordeling niet tijdig kan worden afgerond - ook enkele maanden later. Er vindt geen telling plaats van klanten die – na aanvankelijke afwijzing – na succesvol bezwaar en beroep alsnog instromen. Verder is het vastleggen van deze informatie in de registratie handwerk en daarmee foutgevoelig.

In deze paragraaf is de WIA-instroom gebaseerd op het resultaat van de claimbeoordeling (methode 2).